Національний
банк України

ВІДКРИТИЙ. НЕЗАЛЕЖНИЙ. СУЧАСНИЙ

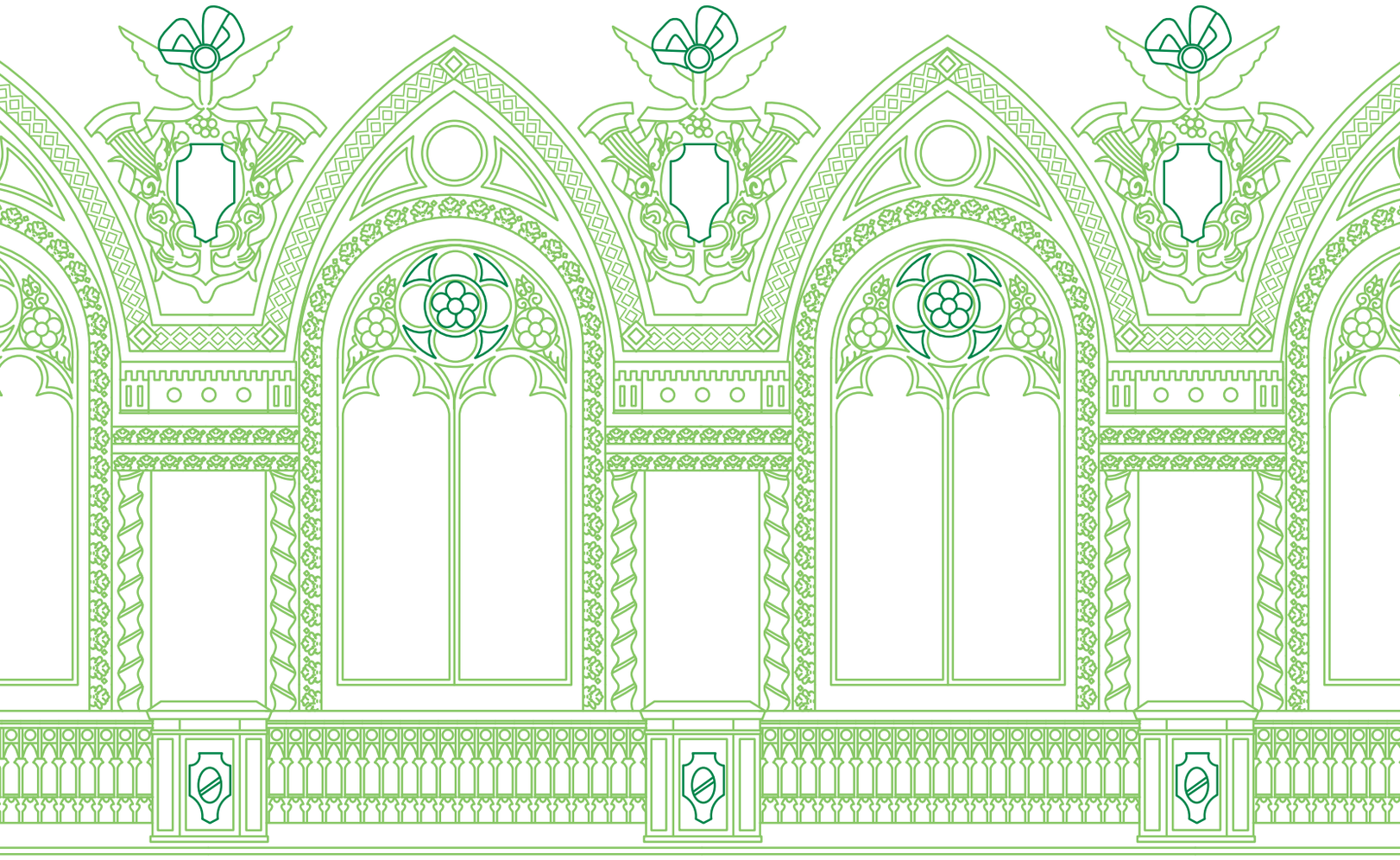

МІСІЯ
Національного банку України

Забезпечення цінової та фінансової стабільності з метою сприяння сталому економічному розвитку України

ВІЗІЯ
Національного банку України

Це сучасний, відкритий і незалежний центральний банк, який має довіру суспільства та інтегрований до європейської спільноти центробанків

ЦІННОСТІ
Національного банку України

Патріотизм

Ми працюємо в інтересах держави та суспільства

Професійність

Ми орієнтовані на результат, прагнемо досконалості, створюємо сприятливе середовище для розвитку та поширення нових ідей

Прозорість

Ми послідовні та логічні у своїх рішеннях, відкриті та відповідальні

Порядність

Ми чесні та принципові, усвідомлюємо та поважаємо різноманітність ідей та позицій, завжди дотримуємося стандартів ділової етики

Партнерство

Ми підтримуємо діалог та партнерські відносини, маємо спільне бачення та працюємо разом на реалізацію Місії Національного банку

ГОЛОВНІ ЗАВДАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ

Цінова стабільність
(монетарна політика)

Фінансова стабільність
(банк банків, мікро- і макропруденційний нагляд)

ЧИМ ЗАЙМАЄТЬСЯ СУЧАСНИЙ ЦЕНТРАЛЬНИЙ БАНК?

Ефективні платіжні системи

ЦІНОВА СТАБІЛЬНІСТЬ

Пріоритетною ціллю Національного банку є досягнення та підтримка цінової стабільності. Для цього Національний банк застосовує режим інфляційного таргетування. Монетарна політика Національного банку спрямована на поступове зниження темпів інфляції до рівня середньострокової інфляційної цілі – 5% з допустимим діапазоном відхилень ± 1 в. п.

Головним інструментом для забезпечення низьких та стабільних темпів інфляції є облікова ставка. Визначаючи її розмір, Національний банк впливає на процентні ставки банків, а, отже, на вартість грошей в економіці та інфляцію.

Фокусування Національного банку на забезпеченні цінової стабільності передбачає дотримання режиму плаваючого обмінного курсу. Це означає, що Національний банк не підтримує обмінний курс на певному рівні. Не протидіючі ринковим чинникам формування обмінного курсу, Національний банк проводить валютні інтервенції для згладжування надмірної курсової волатильності та накопичення міжнародних резервів.

Національний банк проводить прозору та незалежну монетарну політику

ФІНАНСОВА СТАБІЛЬНІСТЬ

Забезпечення фінансової стабільності є другою ключовою частиною мандата Національного банку України після забезпечення стабільності цін. У цьому аспекті Національний банк має повноваження регулювати, ліцензувати та здійснювати нагляд за банками, системами платежів та розрахунків. Це відповідає кращим міжнародним практикам.

Національний банк приділяє все більше уваги фінансовій системі в цілому, а також аналізує та пом'якшує системні ризики фінансової стабільності. У 2018 році регулятор ухвалив Стратегію макропруденційної політики, що визначає цілі, приблизний перелік інструментів та поточний фокус за цим напрямом, таким чином, підвищуючи прозорість своєї роботи.

На мікрорівні, Національний банк України переключився на ризик-орієнтований нагляд за банками та запобігання шахрайству. Після очищення в 2014–2017 роках банківська система України постійно відновлюється.

Відповідальність за підтримку фінансової стабільності Національний банк поділяє з Міністерством фінансів України, Національною комісією з цінних паперів та фінансового ринку, Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг та Фондом гарантування вкладів фізичних осіб. Указом Президента України в березні 2015 року створено міжвідомчу Раду з фінансової стабільності за участю керівників цих регуляторів. Голова Національного банку та Міністр фінансів є співголовами цього органу. Національний банк надає усіляке сприяння та координує роботу Ради з фінансової стабільності.

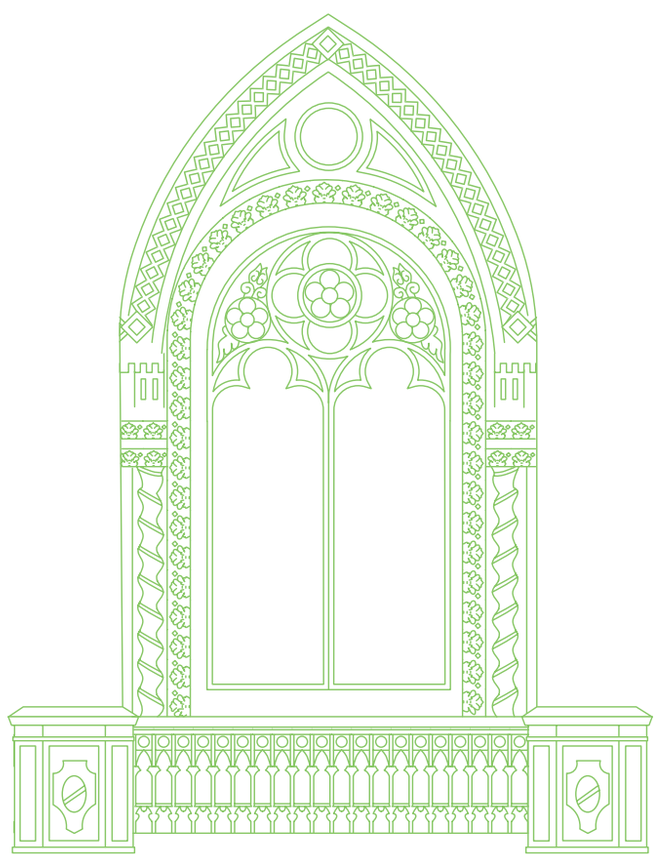

ЕФЕКТИВНІ ПЛАТІЖНІ СИСТЕМИ

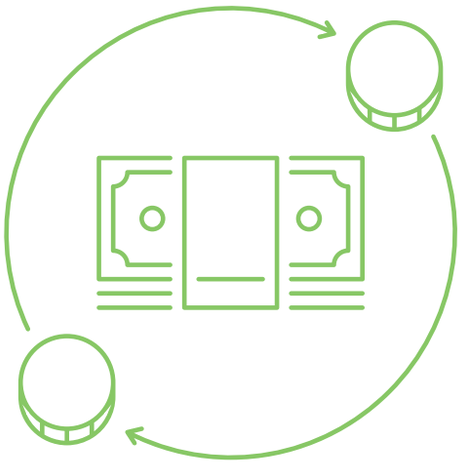

Національний банк – єдина установа, що має право на випуск національної грошової одиниці – гривні. Він контролює гривневу готівку впродовж її життєвого циклу, щоб користуватися нею було максимально зручно та безпечно. Гривня – високозахищена валюта, яку підробляють значно рідше, ніж грошові одиниці багатьох інших країн. Так, якщо на один мільйон справжніх банкнот гривні у 2018 році припадало 2,5 шт. підробок, то у країнах Євросоюзу цей показник становив 27 шт. підроблених банкнот євро на мільйон справжніх (за даними Європейського центрального банку).

Саме Національний банк опікується, щоб електронні платежі виконувалися без збоїв, а клієнти могли сплачувати за товари і послуги в найзручніший для них спосіб. Він відповідає за стабільну роботу платіжної системи країни: контролює платіжну інфраструктуру та наглядає за роботою платіжних систем. Ще один напрям роботи Національного банку – запровадження найсучасніших безготівкових технологій в Україні.

Гривня – високозахищена валюта, яку підробляють значно рідше, ніж грошові одиниці багатьох інших країн

ГОЛОВНІ ВІХИ ІСТОРІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ

20 березня 1991 року

Закон України «Про банки та банківську діяльність»

Рішення про створення Національного банку України на базі Української республіканської контори Держбанку СРСР (Постанова ВРУ № 873-XII)

7 жовтня 1991 року

Затверджено Статут Національного банку України (Постанова Президії ВРУ №1605-XII)

3 вересня 1992 року

Україна набула членства в МВФ та Світовому Банку

5 січня 1993 року

Початок роботи системи електронних платежів

28 червня 1996 року

Конституцією України визначено статус гривні як грошової одиниці України

Утворено Раду НБУ. На неї покладено розроблення «Основних засад грошово-кредитної політики» та контроль за її втіленням

2 вересня 1996 року

День гривні
Грошова реформа: в обіг уведена національна валюта – гривня

20 травня 1999 року

Закон України «Про Національний банк України». Основною функцією Національного банку є забезпечення стабільності грошової одиниці України

18 червня 2015 року

Зміни до Закону України «Про Національний банк України». Національний банк став інституційно, функціонально та фінансово незалежним. Головний мандат – досягнення цінової та фінансової стабільності

Затверджено Комплексну програму розвитку фінансового сектору України до 2020 року

14 вересня 2015 року

Визначено Місію, Візію та Цінності Національного банку України

16 березня 2018 року

Публічна презентація середньострокової Стратегії Національного банку України

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ
НОВІТНЯ ІСТОРІЯ

Новітня історія Національного банку України розпочалася після перемоги Революції гідності. У 2014 році до правління регулятора прийшла нова команда. Завдяки чіткому баченню необхідних змін їй не тільки вдалося втримати під контролем ситуацію на фінансовому ринку попри важку політичну та економічну кризу, але і розпочати масштабну реформу фінансового сектору. Дорожньою картою реформ стала Комплексна програма розвитку фінансового сектору до 2020 року.

Останніми роками до команди Національного банку приєдналися знані експерти з різних сфер економічної експертизи. На сьогодні триває реалізація проекту покращення бренду Національного банку як роботодавця, що покликаний зробити інституцію ще більш привабливою для талановитих та досвідчених професіоналів.

Серед досягнень (2014–2019 рр.):

- знижено інфляцію – **з 60,9% у квітні 2015 року до 8,6% у I кв. 2019 року** завдяки новій дієвій монетарній політиці – режиму інфляційного таргетування;
- **надійна та прозора на 100% банківська система** – вимоги до діяльності банків та стандарти їх звітності приведено до міжнародних практик;
- **збільшено міжнародні резерви з 5,6 млрд дол. (01 березня 2015 року) до 20,6 млрд дол. (01 квітня 2019 року),** зокрема завдяки відмові від режиму фіксованого курсу, що створював дисбаланси в економіці та «спалював» міжнародні резерви;
- Національний банк **здобув авторитет у світі,** налагодивши системну співпрацю з ключовими міжнародними партнерами: МВФ, СБ, ЄБРР;
- Національний банк **трансформовано в сучасну та ефективну інституцію**

СТРАТЕГІЯ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ

У січні 2018 року Національний банк уперше презентував свою стратегію з чітко визначеними цілями та критеріями їх досягнення.

Реалізація Стратегії Національного банку здійснюється за сімома напрямами розвитку. Шість з них спрямовані назовні – на задоволення потреб учасників фінансової екосистеми. Одна з важливих передумов для їх досягнення – висока інституційна спроможність центробанку, яка диктує внутрішню (сьому) ціль.

Відповідно до Стратегії Національний банк формує щорічні програми дій та визначає ключові проекти

Стратегічні цілі

- Низька та стабільна інфляція
- Відновлення кредитування
- Стабільна, прозора та ефективна банківська система
- Ефективне регулювання фінансового сектору
- Вільний рух капіталу
- Фінансова інклюзія
- Сучасний, відкритий, незалежний, ефективний центральний банк

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Національний банк України співпрацює з міжнародною спільнотою для зміцнення фінансової системи України та сприяння реформам. Ми діємо узгоджено з міжнародними організаціями та центральними банками інших держав, інтегруючись до світового фінансового простору та наближаючись до Європейського Союзу.

Ми також співпрацюємо з міжнародними та європейськими партнерами й донорськими організаціями над реалізацією проектів міжнародної технічної допомоги у фінансовому секторі України. Крім того, Національний банк України поступово перетворюється на центр експертизи, який надає свої кращі практики іншим центробанкам світу.

Міжнародне співробітництво Національного банку зосереджено на таких напрямах:

1. європейська інтеграція: Національний банк імплементував понад 20 актів права ЄС за Угодою про асоціацію між Україною та ЄС;
2. членство в шести міжнародних галузевих об’єднаннях, ініціативах та організаціях;
3. двостороннє співробітництво: укладено угоди з центральними банками 37 країн світу;
4. співпраця з міжнародними фінансовими організаціями – Міжнародним валютним фондом, Групою Світового банку, Європейським банком реконструкції та розвитку, Європейським інвестиційним банком, Чорноморським банком торгівлі та розвитку, Банком міжнародних розрахунків;
5. взаємодія з іноземними інвесторами.

ПРОЗОРІСТЬ ТА ПІДЗВІТНІСТЬ

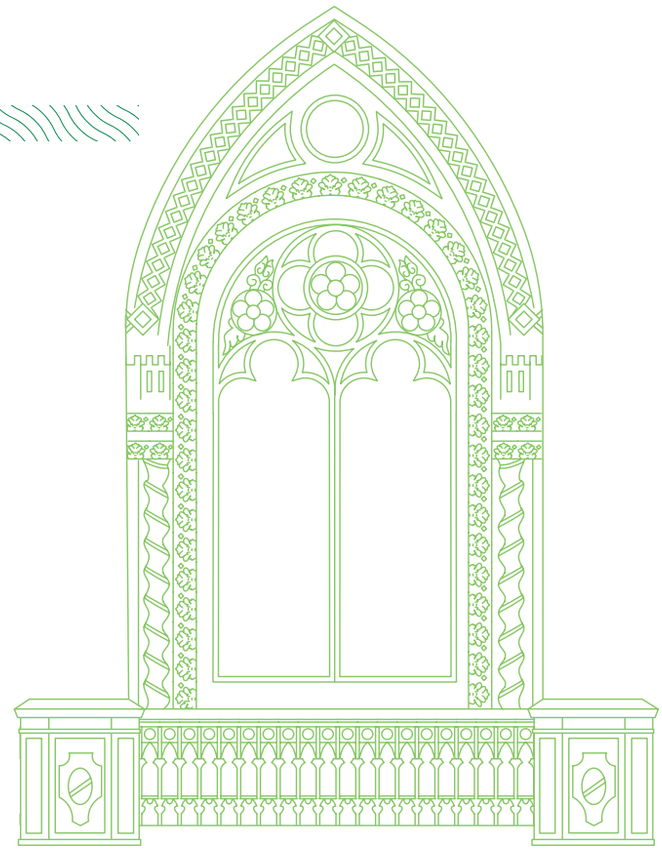

Ефективна комунікаційна політика сприяє виконанню місії Національного банку із забезпечення цінової та фінансової стабільності. Водночас управління інфляційними очікуваннями, яке може бути здійснено завдяки ефективній комунікації, є інструментом реалізації мандата центрального банку.

Національний банк, як і провідні центробанки світу, використовує низку регулярних продуктів, як-то «Звіт із фінансової стабільності», «Інфляційний звіт» та проводить публічні заходи для засобів масової інформації, банківської та експертної спільнот. Крім того, Національний банк активно комунікує із Верховною Радою України, міністерствами, відомствами та іншими органами державної влади в межах своєї компетенції та з метою виконання своїх функцій.

Водночас Національний банк відслідковує глобальні тренди у комунікаціях та розвиває діджитал-напрям для налагодження широкого діалогу з громадськістю без посередників.

Разом із масштабною реформою банківського сектору та трансформацією внутрішніх процесів у центральному банку виникла необхідність візуально відповідати цим змінам. Тому у 2018 році Національний банк отримав нову айдентику: позбавився архаїчних символів, але зберіг історичну спадковість головного символу – гривні.

Підвищення довіри до Національного банку та банківської системи, максимізація впливу політики Національного банку на поведінку цільових аудиторій, а також зниження рівня невизначеності в економіці через надання інформації, необхідної для ухвалення поінформованих рішень, – головні цілі Стратегії комунікацій Національного банку.

TRANSPARENCY AWARD – ПІДТВЕРДЖЕННЯ ВИСОКИХ СТАНДАРТІВ КОМУНІКАЦІЙ

13 березня 2019 року Національний банк уперше в історії України отримав престижну міжнародну нагороду Central Banking Awards за значні досягнення в прозорості та розбудові діалогу із стейкхолдерами. Премія традиційно вручається найуспішнішим центральним банкам.

Як наголосили автори рейтингу, із 2014 року Національний банк зіткнувся з численними проблемами – конфліктом у східних регіонах країни, зростанням інфляції, непрацюючою банківською системою. У таких умовах центробанку було легко піддатися спокусі не оприлюднювати жодної інформації або навіть знизити прозорість інституції, проте Національний банк обрав інший шлях.

Національний банк значно збільшив обсяг інформації, яку він оприлюднює, та наполегливо працює над тим, щоб ця інформація була доступною, зрозумілою і своєчасною для тих, хто її потребує, йдеться в повідомленні Central Banking Awards.

13 березня 2019 року Національний банк вперше в історії України отримав престижну міжнародну нагороду

МУЗЕЙ ГРОШЕЙ

Експозиція Музею грошей Національного банку України присвячена історії національної валюти – гривні: від лічильно-вагової одиниці IX ст. та срібного зливка XI–XIII ст. до перших гривень Української Народної Республіки (1917–1920) і сучасних грошей. Тут також представлена єдина в Україні повна колекція пам'ятних монет, які випустив в обіг Національний банк України.

Відвідування музею грошей Національного банку України безкоштовне. Зареєструватися на екскурсію можна заповнивши форму на веб-сайті Національного банку.

У 2022 році Національний банк планує відкрити Освітньо-інформаційний центр, який розташовуватиметься в історичному серці міста Києва на Контрактовій площі.

Національний
банк України

01601, Київ, вул. Інститутська, 9

Дізнавайтеся більше
про Національний банк на сайті
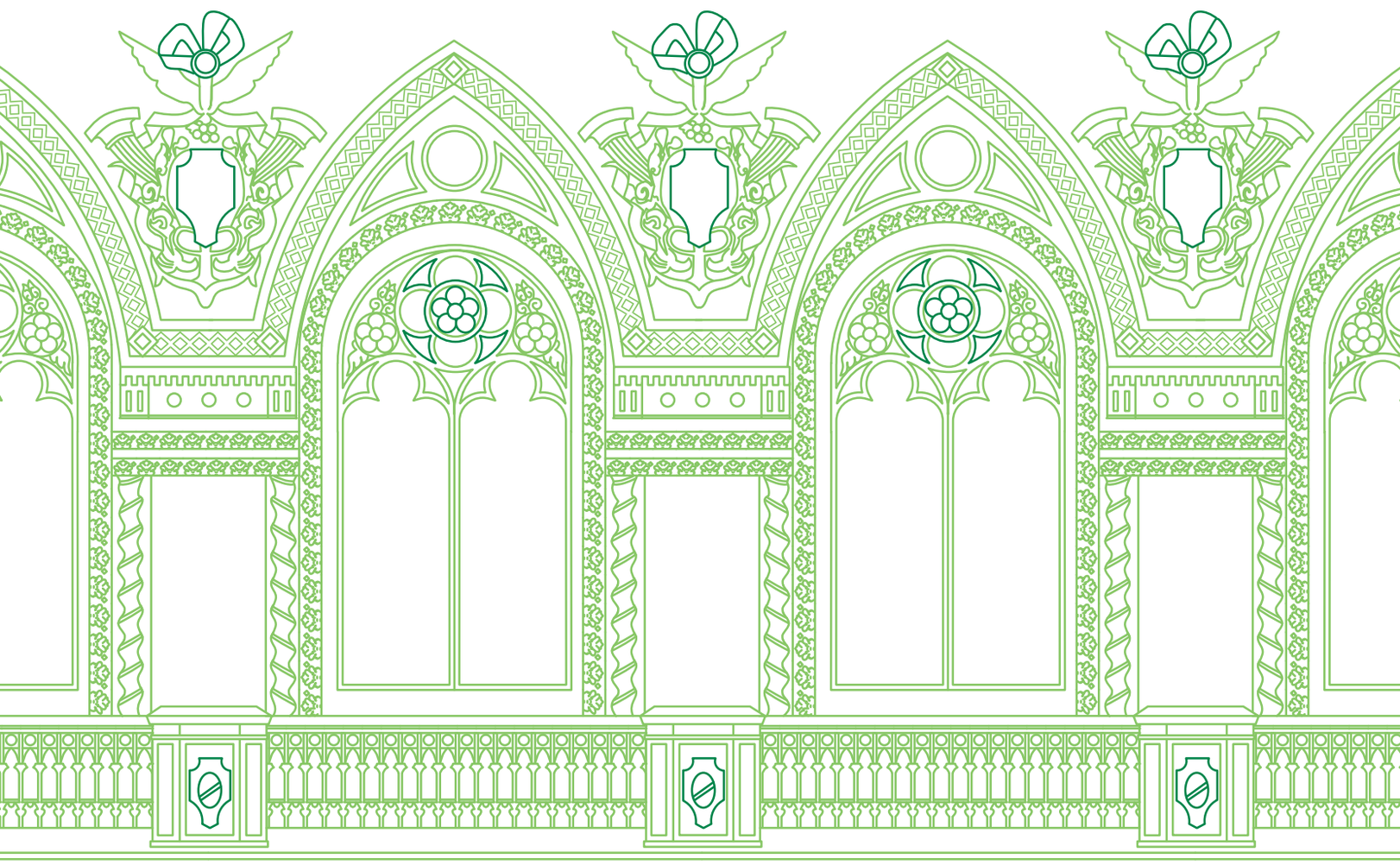
Річний звіт
Національного банку за 2018 рік